

Varperne i Pedersker Plantage

Ølenevejen, indkørsel ved Pedersker Jagthytte

Som en enklave syd for moseområdet Ølene mellem Aaker og Østermarie ligger Pedersker Plantage. Før i tiden var plantagen en del af et stort fællesareal kaldet Højlyngen. Området blev brugt til lyngrivning, tørveskæring og græsning for kreaturer, heste, får og geder. Endnu kan de gamle smalle hulveje ses i stensætningernes umiddelbare nærhed.

I 1832 blevet fællesarealet ved en kongelig bestemmelse delt mellem staten og øens sognekommuner og på "kongens regning" blev en stor del af området tilplantet med skov. Til Pedersker sogn blev der udlagt 626 tdr. land til skovplantning.

I Pedersker Plantage har Pedersker Jagtforening et jagthus. Et par hundrede meter syd for dette ligger der tre stenhøje også kaldet Varperne. Til disse Varper knytter sig et sagn;

"Endnu den dag i dag er det skik, at vejfarende, som kommer forbi Varperne, lægger en sten til de andre. Det er sagnet - vistnok fra 1500-tallet - om tre uskyldige søstres død for broderhånd, der helligholdes. På den nærliggende Siegård var tre sønner. De artede sig sådan, at de måtte flygte fra øen, men i stedet velsignede Vorherre bonden og hans kone med tre døtre, der voksede op og blev de skønneste piger i sognet. Sønerne hørte ingen noget om. En søndag gik de tre ungmøer en tur i Højlyngen for at plukke vilde blomster. Som de gik dér, mødte de tre mænd, der om natten havde gjort landgang fra en Pommersk sørøverskude. De unge piger blev bange og flygtede, men piraterne greb dem og dræbte dem. De niddingsmænd blev senere fanget og hængt i et træ, og her blev de genkendt som sønnerne fra Siegård, der var vendt tilbage og blevet deres søstres banemænd. På mordstedet gik omegnens folk hen og "varpada" (kastede) sten sammen i 3 pyramideformede hobe, som et minde om denne begivenhed, der var rygtedes over hele øen. Et stykke vestpå, hvor røverne havde gjort det af med en stor dreng, rejstes en stenpyramide, der fik navnet "Knægten"."

(fra bogen "Bornholm" Gyldendals Egnsbeskrivelser)

Det er den dag i dag stadig skik at man aldrig besøger Varperne uden at sætte blomster til minde om pigerne. Derfor ses der oftest flere blomsterbuketter stukket ind mellem stenene.